

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

Tanulni jó,
érdekes és
érdeemes!

2

2008. SZEPTEMBER
LII. ÉVFOLYAM
593. SZÁM

Hétfjú testvéremnek könnyű, de nekem és nektek egyetlen fej-jel kell megjegyeznünk mindezt!

Játssz, és nyerj velünk!

Küldjétek el nekünk minden **Szólj, szám!** feladat megfejtését. Havonta 3 díjat sorsolunk ki.

Azokból a megyékből, ahol nem szerveznek helyi anyanyelvi versenyt, a **negyedik csapat Szólj, szám!-pontszámuk alapján jutnak el a KAV országos döntőjére.** Szeptembertől februárig minden feladat megfejtését küldjétek be egy **közös, összesített lapon** a csapat vagy az osztály nevében.

Szólj, szám!

Erdő, mező, állatok, növények titkait kutatja Kiskópé. Ha válaszolsz kérdéseire, könyvjutalmat nyerhetsz.

KISKÓPÉ

Küldjétek magatok vagy családok által készített felvételt házi kedvenceitekről. Résztetek a 17. oldalon.

Állatfotók

Irkafirka

Ha én lennék a polgármester – ez a címe idei Irkafirka pályázatunknak. Írd, rajzold le, hogyan vezetnéd faludat, városodat, ha polgármester lennél.

Január végéig küldd el pályamunkádat. A májusi Napsugárban eredményt hirdetünk, és közöljük munkáitok javát. A legügyesebb írásokat könyvvvel jutalmazzuk, a legjobb rajzok készítői festéket, rajzeszközöket nyernek.

Itt születtem

A Napsugár 17000 olvasója és www.napsugar.ro honlapunk sok-sok látogatója szerte a világon szeretné a te városodat vagy faludat is megismerni. Meséld róla! Ha nem találod szülőhelyed nevét a honlapunkon megjelenő térképen és névsorban, láss hozzá, és osztálytársaidal, tanítóddal gyűjtsetek érdekes adatokat, fényképezzetek, írjatok, rajzoljatok, és munkátok eredményét küldjétek el a Napsugárnak.

Ha a 15. oldalon levő pályázati rejtvény megfejtését elküldöd a szerkesztőség címére, máris részt vehetsz a sorsoláson: minden hónapban 5 megfejtő kap könyvjutalmat!

Rejtvénykirály

Te is készíthetsz rejtvényt: a 14. oldal a gyerekek vicceivel, rejtvényeivel lesz tele.

Készítsétek el jó nagyban az osztály névsorát, tegyétek ki a falra. Minden hónapban vágjátok ki a bélyeget a 26-27. oldalról, és mindenki ragassza fel a magáét a neve mellé. Áprilisban küldjétek el a gyűjtőlapot nekünk, hogy tábort, állatkerti belépőt vagy ajándékot nyerjétek!

Bélyeg

Lila kérdések

Lila kérdéseink is könyvet érnek, ha mindenikre megkeresed, és be is küldöd a választ szerkesztőségünkbe!

Testvérek kuckója

Hozd el testvéreidet ebbe a kuckóba. Mutasd be őket, meséld magatokról. Ha nincs testvéred, írd le, szeretnéd-e, hogy legyen.

Az illyefalvi Napsugár-tábor

■ Kik vettek részt?

Bélyeggyűjtő játékunk győztesei: az árpádi, a lecsméri, a zimándújfalvi iskola, a balánbányai III. B, a gyergyószentmiklósi Vaskertes Iskola IV. B, a kolozsvári O. Goga Iskola III., a nagykarolyi 3. sz. Ált. Isk. III. D, a nagyvárad Juhász Gyula Iskola III. A osztályának 4-4 fős csapata, a **Kurutty-győztes** gyimesközéplaki *Liliom* csapata; a **Nagyvárad** *Mesevetélkedő legjobbja*, a gyergyószentmiklósi Vaskertes Iskola IV. A osztályának *Manók* csapata; a **KAV-győztes csapatok:** a nyárádszeredai *Szivárványok*, a nagybányai N. Iorga Ált. Iskola IV. C osztályának *Kis nyelvészei*, a kézdivásárhelyi Petőfi Sándor Iskola *Őrszemek* csapata.

■ Az első nap két királyi írnoka Komáromy Zsuzsa és Salamon Orsolya volt:

2008. július 2-án korán kelt a nap, de nemcsak a nap, mert a vár lakói is már 7-kor zajongtak. A vár apraja-nagyja a színpadra tódult. A bemutatkozás segítségével jobban megismerkedtünk, aztán az udvar népe bevonult a Séra-kúriába. Ebéd után a vár urai lóra pattantak, a hölgyek pedig babáikat kényeztették. Érsek Csaba és vendégei ízes mesékkel és gyönyörű népdalokkal, játékokkal szórakoztattak.

■ A második nap krónikáját Adorjáni Orsolya és Lukács Noémi írta:

Mint írnok a következőket tapasztalám 2008. július havának 3-án: hogy kedvére legyenek kicsinek meg nagynak, ügyességi próbát hirdettek hölgyeknek, uraknak.

Ruhacsipeszből pillangót, nyulat, méhet, majmot varázsoltunk elő. Falapítóra népi motívumokat pingáltunk. Majd otthon mindenki átfesti saját szobája bútorait. Kikapcsolódásként udvari színelőadáson szórakozott a királyi család.

■ Manases Levente, csütörtök királya így köszöntötte népét:

Hálás köszönet Istennek,
Nemkülönben népemnek
A tengerké, tiszta égért,
Az egész csodálatos napért,
A mosolygó napsugárért.
Jó dolog királynak lenni,
Mindnyájakat hódolatát fogadni.
Tisztelt alattvalóim,
Napsugárország hú népe
Ez napját békességben élte.

Öt tartomány mindenike rendben találtatott,
A tisztaságért igazságosan 10-10 pontot kapott.

Napközben mindenki tett-vett, szorgoskodott, nem lopta a napot.

Októberi lapszá-
munkban folytatjuk a
tábori beszámolót!

Tanulni jó, érdekes és érdemes!

*Ezt üzenem nektek biztatásként a szeptemberi iskolakezdéshez!
A Napsugárral csupa játék és meglepetés lesz ez a tanév is.*

■ A világ első iskolái a magyarokkal rokon suméroknál működtek már hatezer évvel ezelőtt. Övék a legrégebbi írás is. Agyagtáblára vésték ezek alakú jeleiket, melyek a mi rovásírásunk alapját képezik.

■ 4600 éve figyel. Az ókori Egyiptomban papirusztekercsre képeleket, hieroglifákat írtak. Az írnok szeme, arca teljes figyelmet és fegyelmet sugároz. Ti tudtok így nézni tanítótokra?

■ Ez a vázakép ókori görög iskolát ábrázol. Az előkelő ifjú tanítójától zenét, olvasást tanul. Jobboldalt a fiút kísérő rabszolga, a pedagógus várakozik.

■ Mióta világ a világ, a föld minden táján a gyermekek legfőbb tanítói a szülők voltak. Az azték anya kukoricalepényt, tortillát sütni tanítja lányát. A janomami fiú apjától tanulja, hogyan kell ültetőfával magot vetni.

■ Így tanultak hajdan a párizsi Sorbonne-on. A híres egyetem 750 éves.

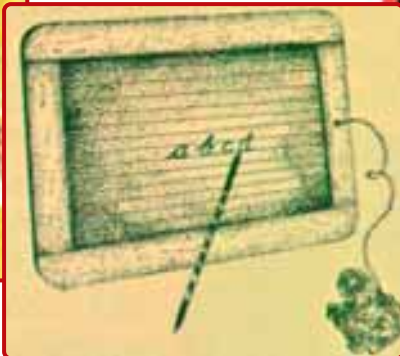
■ A középkori tanító mesterségének jelképe a veszőköteg volt, melyet bizony gyakran használt is.

■ 4000 éves zsebszámológép. Az agyagtábla sáncaiba kavicsokat rakosgattak, így:

$$429 + 253 = 682$$

■ „A kutya lenyalta a leckémet!” – sírdogált a hajdani kisdíák, aki hátításkájára kötözve vitte egyetlen „füzetét”, a fakeses kis palatáblát. Erre írta palavesszővel a házi feladatát.

■ Az ő sorsuk sokkal nehe-

zebb, mint a tiétek. Az afrikai tanítók épp az alacsony fizetés miatt sztrájkolnak, így a legügyesebb gyerek tanítja társait.

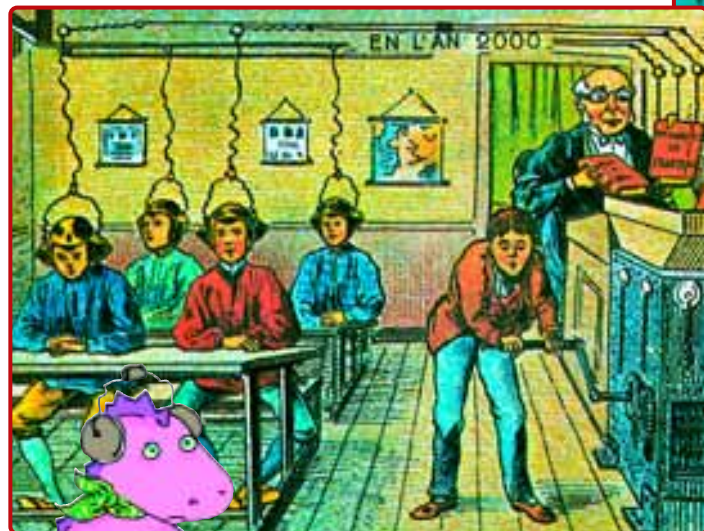
■ A maják és az aztékok fakéregből készült, hosszú papírlapra írtak, és ezt harmonikaszerűen összehajtogatták.

■ Írni és bölcsen, békében élni tanítja a buddhista szerzetes igyekvő kis tanítványát.

■ A tiritarka ruha és az egészségtelen szürcsöl-ni-ropogtatni való már nyugatias, de a vidám szünet után 10 000 írásjelet tartalmazó, ősi ábécéjükhöz térnek vissza a kínai gyerekek. Legalább három-ezer „betűt” meg kell tanulniuk, hogy írni-olvasni tudjanak.

■ Ilyennek képzeltek 1900-ban a 2000. év iskoláját.

Helyette ez valósult meg. A számítógép ledarált tankönyvek helyett sok jót de sok rosszat is tölt a gyerekefejbe.

Mivel fűtöttek,
világítottak?

■ Ilyen iskolában tanított Móra Ferenc is. Figyeljétek meg a száz évvel ezelőtti tanyai iskola mennyezetét, bútorait.

AZ OSZTÁLYNAK

De jó újra veletek!
Két hónap vakáció
nélkületek rengeteg.
Igaz, iskola nélkül
pihenni, játszani
sokkal többet lehet.

Jó látni újra titeket!
Hiányzott a tanító néni,
s az a tizenhárom gyerek.
Egy kicsit a házi feladat is,
s a szünetek.
Igaz, pihenni s játszani
így már nem sokat lehet.

De most már itt van a
tanító néni is meg a gyerekek.
Megjöttek a házi feladatok
s a várva várt szünetek.
Végre itt vagyok veletek!

De ha szeretni fogjuk egymást,
ha összefogunk mind,
akkor leszek az iskolában
boldog gyerek igazán!

Boda Anita, Zilah

■ Rajzóra a
kolozsvári
Unitárius
Gimnáziumban
1900 körül.

LÁSZLÓ NOÉMI

SOHA ELEGET

Tanulás az, hogy megütöd, és fáj.
Hogy kínlódsz vele, pedig nem muszáj.
Hogy megkeresed, és lerajzolod.
És nem tudod.

Tanulás az, hogy együtt jár veled.
Repülő sárkány, márványerezet.
Várkastély, rizshegy, képzelt kacsaláb.
Ha nem adod alább.

Tanulás az, hogy kivársz valamit.
Megtalálod a nagyban a kicsit.
Kihalászod a kazalból a tűt,
a bonyolult mögül az egyszerűt.

Tanulás az, hogy félsz, de kinyitod.
Hogy kipróbálsz, mit bír a karod,
mit lép a szíved, mit lát a szemed.
Hogy soha eleget.

■ A debreceni Református
Kollégium nagydiákjai 200
évvel ezelőtt.

■ Az 1557-ben
alapított maros-
vásárhelyi
Kollégium
egykori tudós
tanárának,
Bolyai Farkas-
nak a nevét
viseli.

Milyen híres
magyar iskolákról
hallottatok még?

BAJOR ANDOR

ISKOLAKEZDÉS

Amint tudjuk, a legtöbb dolognak van kezdete. Ez alól talán egyetlen kivétel a labda, amit forgathatunk, nézhetünk, nem tudjuk, merről kezdődik: mert ugyanolyan erről is meg arról is. A labdának ezért csak a végét ismerjük, amikor szög megy belé, és kiadja a lelkét.

Azonban nem igaz, hogy iskolakezdekör be kell vinni az összes labdát, mert a tanító bácsi mindet elszedi, és bezárja az iskola pincéjébe jövő nyárig.

Amikor ezt mondták nekem a barátaim, igen rútul becsaptak. Így történt, hogy első osztályos koromban az iskolakezdő napon mindenki táskával ment az osztályba, csak én vittem egy zöld labdát. Azt tettem a padra magam elé, de amikor nyílt az ajtó, és fölálltunk, meglöktem a könyökömmel. Így gurulni kezdett, elgurult a tanító bácsi mellett, ki a folyosóra, lefele a lépcsőkön, az utcán, végig az úton, a mezőre. Az utcán még sokan látták, mert az utcasarkon megállították a forgalmat, hogy nyugodtan tudjon gurulni a labda. A város határában megfigyelte a guruló labdát egy dinnyeecsősz, aki azt hitte: a dinnyék indulnak vándorútra.

Azután labdámmal játszani kezdett a szél, dobálta, fölkapta, és el-

repítette. Fölrúgta a magasba, ahonnan vissza se esett, hanem egy apró, zöldesen pislákoló csillag lett belőle. Azóta nincs labdám, de van iskolám, meg az égen egy kicsi, villogó csillagom. Éjszaka mindig pontosan az iskolám kéménye fölött van, bevilágít a kályhán keresztül a tanterembe, mert hiszen onnan indult el, amikor meglöktem a könyökömmel.

Így akárhol vagyok, elég, ha a tiszta éjszakában fölnézek az égre, pontosan tudom, merrefelé van a hajdani iskolám.

A tanulást még mindig nem tudtam befejezni.

Az iskolának ugyanis van kezdete, azonban vége tulajdonképpen nincsen. Egy időn túl az osztályokat már nem számozzák. Az ilyesmi megy tizenkettőig, de utána már nincs sok értelme a dolognak. Nekünk, harmincadikosoknak, huszonnyolcadikosoknak ugyanis nem ad többé az iskola bizonyítványt. Maga a munka a bizonyítvány: az érő kalász, az épülő ház, a fény, a leírt szó.

Ezért mondom, hogy én huszonhatodikos vagy huszonhetedikos vagyok, mert egész pontosan magam sem tudom kiszámítani: huszadikos koromban valószínűleg összezavartam a dolgokat, főként számtanból.

A fontos csak a csillagocska, ami éjszaka pontosan a hajdani iskolám kéményébe világít, meg az iskola, ami azért kezdődik, hogy a tudásnak, okosságnak soha ne legyen vége.

VENCZEL JÁNOS rajza

Nobel-díjasok

Nyelvünkben és iskolánkban az erőnk

Szívesebben léptek be az iskola kapuján, ha eláruljuk nektek, hogy lélekszámunkhoz képest nekünk, magyaroknak van a világon a legtöbb Nobel-díjasunk. Ez anyanyelvünk teremő erejének, páratlan logikájának és a nagyszerű magyar iskoláknak köszönhető.

Nobel-díjasaink zöme magyar érettségire építette későbbi tudását. Igaz, hogy valamennyien a nyugati kutatási körülmények között érték el legnagyobb tudományos sikereiket. De ez a tény ne kivándorlásra, hanem itthoni viszonyaink javítására sarkalljon bennünket.

A **NOBEL-DÍJ** a világ legrangosabb tudományos, irodalmi kitüntetése. Elismerést jelent a díjazottnak és nemzetének egyaránt. Alfred Nobel, a dinamit feltalálója alapította. Végrendelete szerint hatalmas vagyonának kamataiból 1901 óta évente osztanak fizikai, kémiai, orvostudományi, irodalmi, béke és 1969-től közgazdasági Nobel-díjat.

■ **LÉNÁRD FÜLÖP** Pozsonyban született, szülővárosában, Budapesten, Berlinben és Heidelbergben tanult. Mind az X-sugarak, mind az elektronok kutatásában úttörő volt. Ötször terjesztették fel Nobel-díjra, míg végül 1905-ben meg is kapta a katódsugarak vizsgálatáért.

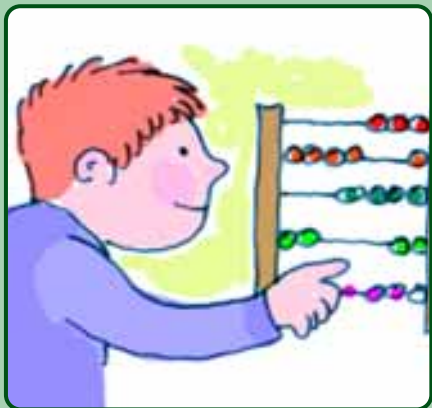
■ **BÁRÁNY RÓBERT** Bécsben született és tanult, itt lett orvos és egyetemi tanár. A fül élettanával foglalkozott. Életét köszönhette az 1914-ben neki ítélt orvosi Nobel-díjnak, hiszen orosz hadifogoly volt, amikor kitüntették. A svéd kormány közbenjárására bocsátották szabadon.

■ **ZSIGMONDY RICHÁRD ADOLF** nagy múltú magyar nemesi család sarja, de nem sok köze volt a magyar kultúrához. Külföldön tanult, és ottani magánlaboratóriumában folytatta kutatásait. Az ultramikroszkóp felfedezéséért és a kolloid oldatok tanulmányozásáért kapott kémiai Nobel-díjat 1925-ben.

■ **SZENT-GYÖRGYI ALBERT** az egyetlen tudós, aki Magyarországon élt és kutatott, amikor megkapta a Nobel-díjat. Budapesten született és tanult; orvos-kémikusként a szegedi egyetem rektora volt. A paprikából kivont C-vitamin felfedezéséért már 1934-ben Nobel-díjra jelölték. 1937-ben meg is kapta. 1947-től az Egyesült Államokban élt. Tagja volt a Szent Koronát Magyarországnak visszaadó amerikai küldöttségnek.

■ **HEVESY GYÖRGY** Budapesten született és tanult. Büszkén vallotta mindig magyarnak magát, de a kommunista rendszer elől ő is nyugatra menekült. 1944-ben kapott Nobel-díjat a radioaktív izotópokkal folytatott kutatásaiért. Ő fedezte fel a 72-es rendszámú kémiai elemet, a Hafniumot.

■ **BÉKÉSY GYÖRGY** Budapesten született, és itt is szerzett fizikai doktorátust. Bár svájci állampolgárságot és csábító fizetést kínáltak neki, hazájában maradt, hogy a magyarságnak szentelje tudását. A kommunizmust elutasította, ezért a II. világháború után Amerikába telepedett. Magyar állampolgárságáról sohasem mondott le. 1961-ben megkapta az orvosi Nobel-díjat a fül működésének fizikai magyarázataért.

■ **WIGNER JENŐ.** A budapesti Fasori Gimnázium egyetlen nemzedékéből négy világhírű tudós került ki: Neumann János, a számítógép atyja, Szilárd Leó, a maghasadás, Wigner Jenő, az atomreaktor, Teller Ede, a hidrogénbomba felfedezője. Bár mindannyian megérdemelték volna, közülük csak Wigner

Jenő, a világ első reaktormérnöke kapta meg a Nobel-díjat 1963-ban.

■ **GÁBOR DÉNES** Budapesten született és tanult. Igazi mérnöki lángelme volt: száz találmányát szabadalmazták. Legjelentősebb felfedezése, a holográfia hozta meg számára a fizikai Nobel-díjat 1971-ben. De ő alkotta meg – még az 1960-as években – a ma slágernek számító, lapos képernyőjű tévékészüléket is.

■ **FRIEDMAN MILTON** beregszászi magyar szülei Amerikába vándoroltak, így ő már New Yorkban született, de értett magyarul. A XX. század egyik legjelentősebb közgazdásza volt. A bankok, az adózás és az infláció összefüggéseit magyarázó elméleteit 1976-ban közgazdasági Nobel-díjjal jutalmazták.

■ **POLÁNYI JÁNOS** Berlinben született, a Torontói Egyetem professzora. A kémiai folyamatokat kutatja. A molekulák mozgási energiájával kapcsolatos felfedezéseért 1986-ban kémiai Nobel-díjat kapott.

■ **HARSÁNYI JÁNOS** Budapesten született és tanult. A kommunista diktatúra elől Ausztráliába, majd Amerikába települt. Matematikai képletekkel számította ki, mik a legjobb lépések, ha nem ismerjük pontosan az ellenfél szándékait. Országok és a világ gazdaság sorsát eldöntő, komoly játék ez, de törvényei hasonlóak a társasjátékéhoz. Hát ilyen „játszva” kapta meg Harsányi János 1994-ben a közgazdasági Nobel-díjat.

■ **OLÁH GYÖRGY** szülővárosában, Budapesten tanult. Az 1956-os forradalom bukása után Kanadába, majd az Egyesült Államokba menekült. Szénatom-kutatásaival jelentősen kitérítette a szerves kémia határait, az energia-gondok megoldásához járult hozzá. Nem csoda, hogy 1994-ben neki ítélték a kémiai Nobel-díjat.

MÜLLER KATI rajzai

■ **MAJLÁTH JUDIT** Budapesten született. '56-os forradalmárként Ausztriába menekült. Életét, vagyonát a taposóaknak betiltásaért folytatott küzdelemnek szentelte. A nemzetközi szervezet, melynek élharcosaként e munkát végzi, 1997-ben béke Nobel-díjat kapott.

■ A 14. magyar Nobel-díjat **KERTÉSZ IMRE** kapta. Nyugaton, különösen Németországban népszerű regényeiért 2002-ben neki ítélték az irodalmi Nobel-díjat. Auschwitz túlélőjeként meghatározó élménye, írásainak központi témája a haláltáborok kegyetlen emléke.

Észrevettétek már, hogy bizonyos gombák mindig ugyanolyan fák alatt nőnek? Fenyőfák alatt terem a fenyőtinórú, a rizike, tölgyfák alatt az ízletes vargánya, a gyilkos galóca, nyárfák alatt az érdesnyelű tinórú. Tövisalja gombát a szilvafélék szomszédságában szedhetünk, a légyölő galóca kalapja fenyőerdőkben tűnik fel.

Vajon honnan a gombáknak ez a furcsa ragaszkodása bizonyos fákhoz? Amit mi „gombának” nevezünk, a kalap és a tönk, az csak a termőtest. A gomba tulajdonképeni teste, a fonalhálózat vagy micélium a földben található. A talajban levő gombafonalak körülveszik a fa gyökerét, behatolnak sejtjei közé, néha egész „muffot” alkotnak körülötte. Az így létrejött kapcsolatban a gomba átadja a fának a talajból összegyűjtött vizet és ásványi sókat, cserében a fa kész szerves táplálékkal „fizet” a gombának. A gomba micéliuma sokkal nagyobb területet hálóz be, mint ameddig a fa gyökerei elérnek,

BITAY ÉVA

GOMBÁK

így a gombával társult fák nagyobb területről juthatnak tápanyaghoz és vízhez, mint egymagukban.

Sok gomba válogatós, nem társul „akárkivel”, más gombák fenyőerdőkben és lombhullató erdőkben egyaránt megtalálhatók, s vannak olyan „szerények” is, amelyek fűnemű növényekkel is beérik. Ilyen a mezei szegfűgomba.

Van olyan vidéke Európának, ahol

nem kutyát, hanem malacot vezetnek pórázon? Van, Dél-Franciaország. Itt terem ugyanis a méregdrága ínyencfalat, a szarvasgomba. Krumplira emlékeztető, rücskös termőteste 3-15 cm mélyen a földben, tölgy- és bükkfák alatt rejtőzik. De hol? A jól idomított malac csalhatatlan szimattal megtalálja, és mivel ő is nagyon kedveli, lelkesen kitúrja a földből.

A szarvasgombát levesek, mártások, húsok ízesítésére használják. Amikor a szezonja van, a dél-franciaországi vendéglőkben minden asztal foglalt.

KISKÓPÉ

A mérgesgombák neve mellé tegyetek keresztet:

**pöfeteg
susulykák
királyvargánya
sátántinórú
gyilkos galóca
vörös galambgomba
kucsmagomba
légyölő galóca
sárga rókagomba
világító tölcsérgomba
keserűgomba
mezei szegfűgomba**
Soroljátok fel a alábbi gombák nevét:

Májusi megfejtések: 1F, 2C, 3G, 4B, 5D, 6A, 7E.

Nyertesek: Lőrinczi Andrea, Bukarest; Ferenczi Kincső, Székelyudvarhely; Bogya Benjámín, Nagybánya.

Júniusi megfejtések: Afrikában nem él tigris, orángután, csörgőkígyó, kajmán. **Nyertesek:** Portik-Hegyi Bernadett, Tasnád; Ábrahám Annamária, Fenyéd; a tusnádfürdői volt IV. osztály.

NAPSUGAR

Olvasni jó, csak fárasztó.

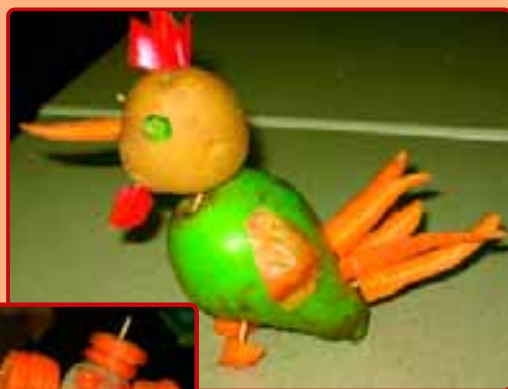
Begyűjtünk mindent!

A fejünkbe tudást, az osztályba színes terméseket, fantáziát és vidámságot.

A szilágyosomlyói Szodorai Melinda tanító néni ilyen osztályba csalogatta tavalyi negyedikeseit. Az ajtón Makk-Marci köszöntötte a gyerekeket. A tanulás-kedvet hozó Ősztündér fonalból, szalvétából, színes papírból született. Az őszi leveleket csomagolópapírból vágta ki. Az erezetet kemény alapra téve metszette ki, élénk színű lapra ragasztotta, és keskeny szegélyt hagyva vágta körül.

A kacagó nap az élénk háttér és a fehér forma kontrasztjából rajzolódik ki. A vadkacsák harmonikaszárnya minden szellőtől megremben.

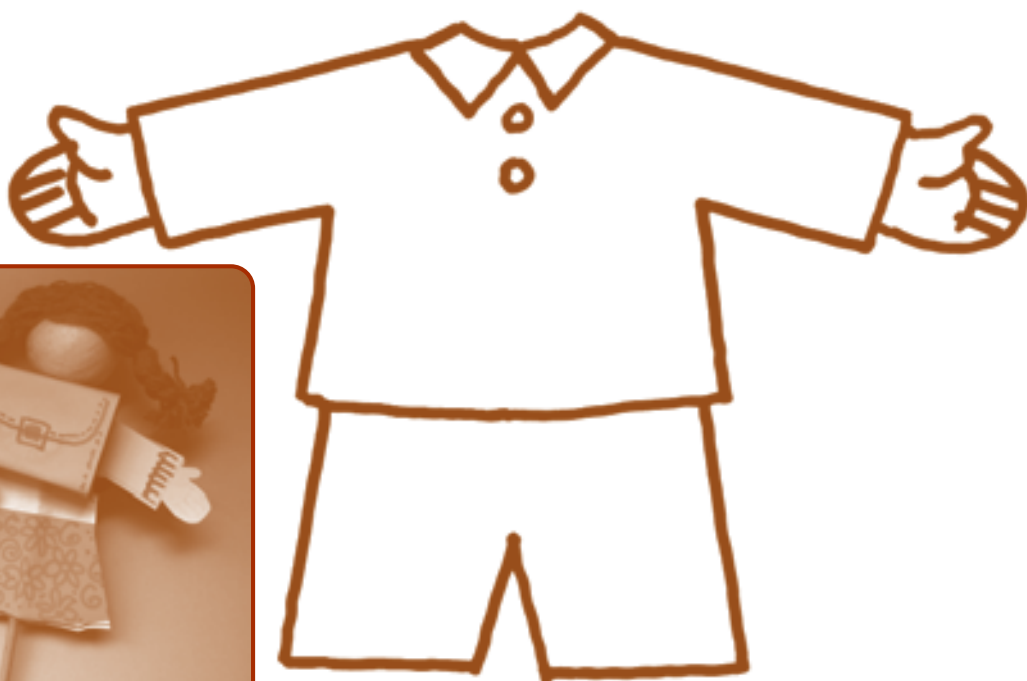
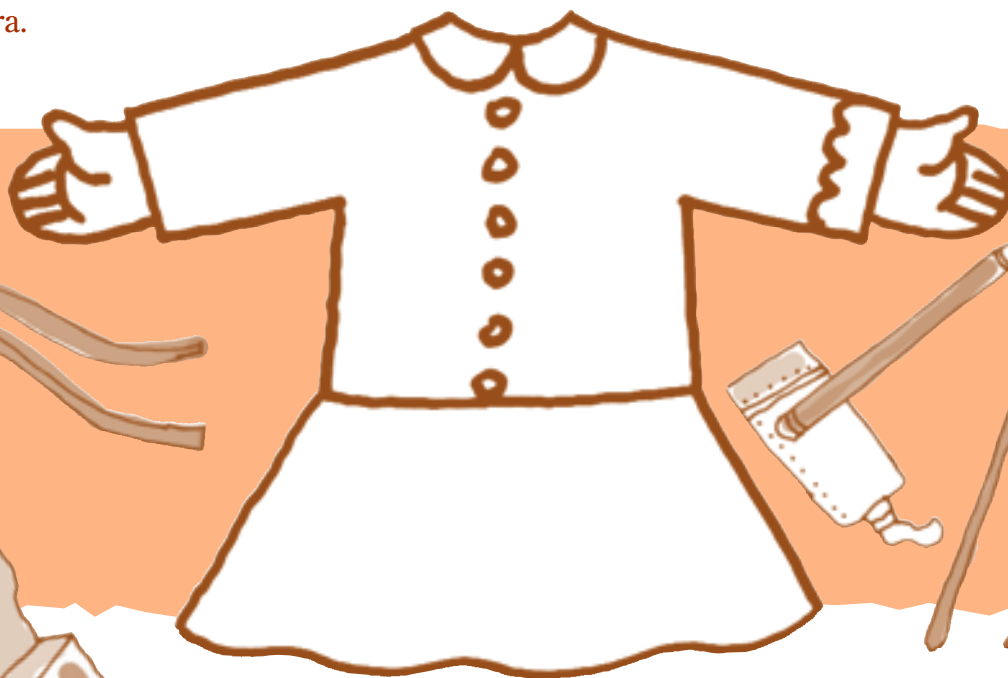
Szamosújvárról Puscas Etelka tanító néni küldte el tavalyi IV. B osztályának vidám termésfiguráit. Figyeljétek meg, mi mindenné változhat a paprika, a murek vagy a hagymahéj.

Alkossatok ti is termésbábokat!

Habszivacs-gömbre, pingponglabdára rajzolj arcot, ragassz haját, szúrj bele hurkapálcikát. Másold át rajzlapra a két test-sablont, vágd ki két-két egymásra tett lapból (hogy két darab készüljön belőle), öltöztess fel: fess ki vagy ragassz rá színes papírt. Az elejét-hátát ragaszd össze úgy, hogy a hurkapálcika középre kerüljön. Táskájuk gyufaskatulyából készül: vond be színes papírral, rajzolj rá csatot, fület. Fonal- vagy szövetsík-pánttal akaszd a babák vállára.

Hívogat az iskola

TALÁLD KI!

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			CS
9			
10			
11			
12			

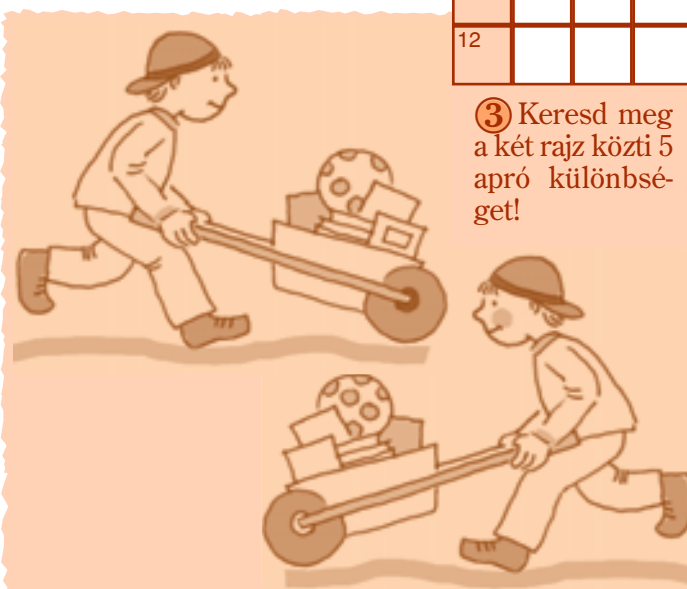
① **Krizbai Sarolta, Székelyudvarhely:** ennek már vége.

1. Kicsi ellentéte 2. New ..., amerikai város 3. Álmos ember teszi 4. Kínaiak kedvenc eledele 5. Ugyanolyan idős testvér 6. Hoz ellentéte 7. Négykerekű jármű 8. Zár nyitására való eszköz 9. Ülő ellentéte 10. Kutya ellensége 11. Büntető bejegyzés az ellenőrzőbe 12. Időmérő javító mester

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		

② **Mihály Izabella Henrietta, Ipp:** szeptemberi esemény.

1. Fohász 2. Nyakravaló 3. Ilyen színű az ég 4. Becézett Olivér 5. Füzet része 6. Egyik szülő 7. Festmény 8. Szántóeszköz 9. Lóeledel 10. Űtőhangszer 11. Ádám párja 12. Ragadozó madár

③ Keresd meg a két rajz közti 5 apró különbséget!

*
– A jó bizonyítványodért kapod ezt a biciklit – mondja a skót apuka. – Ha jövőre is jól tanulsz, megkapod a kerekeit is...

*
– Ki volt Attila? – kérdi Petitől a történelemtanár.

Peti nem tudja, az osztály súg neki. Peti válasza végül is így hangzik:

– Hun király volt, hun nem...

*
– Gyerekek, mondjatok olyan szavakat, amelyekben R betű van.

– Tojás! – jelentkezik Peti.

– De hát hol van ebben R betű?

– Hát a sárgájában!

*
Javában folyik a tanítás, amikor Peti berobban az osztályba.

– Mi történt? – kérdi a tanító néni.

– Egy fegyveres bandita támadt rám az utcán! – lihegi Peti.

– Rettenetes! És mit rabolt el tőled?

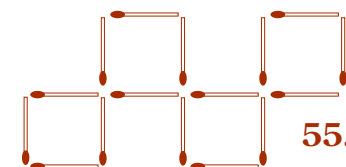
– A házi feladatomat!

*

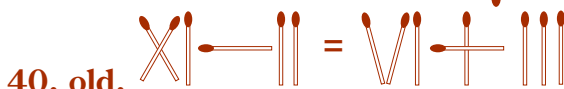

A CINI-NAPSI megfejtései: **40. old.** 5, 3, 4; **41. old.** Fogorvos vagyok; 8; **42. old.** Né, mozog! háromszög=1, kör=6, négyzet=5; **43. old.** jobb szélsőnek; bosszút; **44. old.** cin, cin; Inci; **45. old.** Nem mind arany, ami fénylik; felelés; **47. old.** acélból; felez, Emese, leken, esete, zenei; **48. old.** dingo; **50. old.** Úgy, hogy szerencsére befele estem; **53. old.** 1 - Vinci, 2 éves, dió; 2 - Cinci, 1 éves, sajt; 3 - Benci, 4 éves, dió; Az aranyember; Az inkák kincse; **54. old.** csak ne vigye ki a kertemből; **55. old.** ...itt egy ász meg egy király; **57. old.** ...az Eiffel torony pont a virslárus mellett van; **58.**

old. ...nem alszom, mert éhes vagyok; **59. old.** 1-3, 2-5, 4-6; **60. old.** 2-es és 5-ös; elég zöld; **62. old.** Jóllakott, mint három macska egy egérrel.

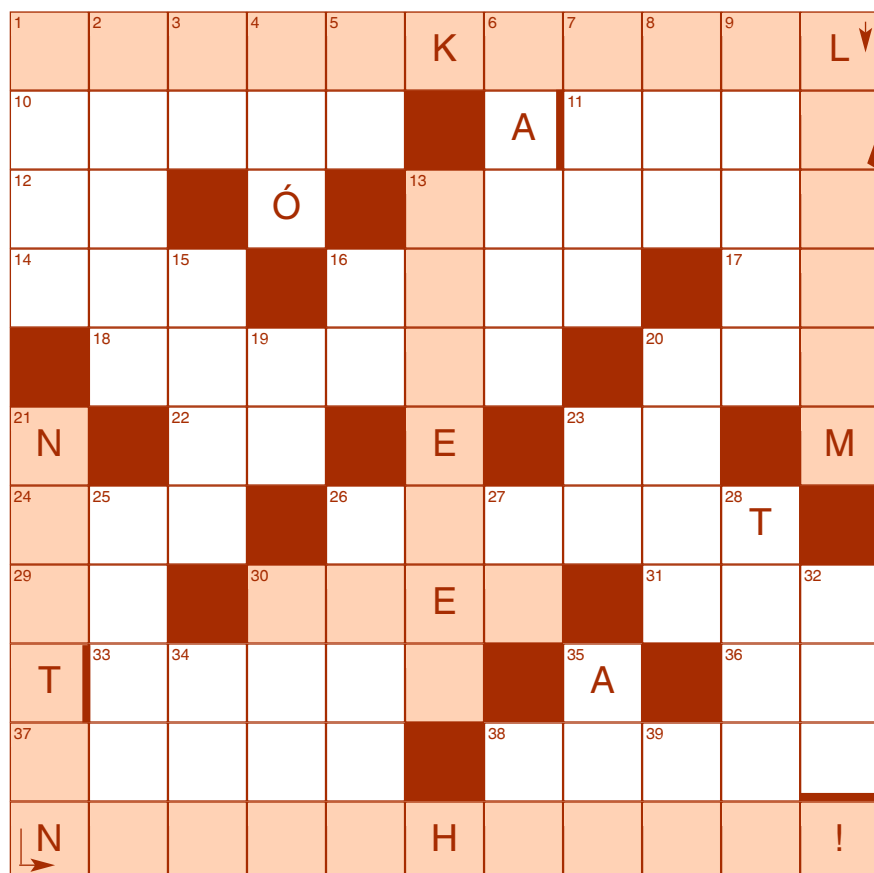

55. old.

40. old.

Könyvjutalmat nyertek: Ábrahám Zita, Kézdiszentkereszt; Vitályos Zoltán és Ágnes, Gidófalva; Rácz Alíz, Szilágyballa; Török Ágnes, Marosszentgyörgy; Ballai Tímea, Uzon. Gratulálunk!

REJTVÉNY-
PÁLYÁZAT

Gyenge tehetség is
erős szorgalommal
hogyha szövetkezik,
siker jár nyomába'.

Ne félj, ha a siker
nem látszik azonnal,...

A vers következő sora a
rejtvény vízszintes 1. és
függőleges 21. sorában
olvasható, szerzője pedig a
függőleges 13., vízszintes 30.
sorokban.

Fejtsd meg, a megoldást
küldd el szerkesztőségünk
címeire levélben vagy villám-
postán, egyéni vagy csopor-
tos pályázóként – ha nyerni
szeretnél.

a Rejtvénykirály

- 26. Itáliai
- 27. AAAAAA!
- 28. Ezer kilogramm
- 30. RS!
- 32. Kihalt, nagytestű futómadár (MOA)
- 34. Bagoly páratlan betűi
- 35. Le
- 38. Római kettes
- 39. Orosz Béla névjegye

VÍZSZINTES

1. Az idézet első része

- 10. Árcédlával ellátó
- 11. ..., ..., zöld ág, zöld levelecske
- 12. A végén mond!
- 13. Tömlőtúró román neve
- 14. Nagy tengeri emlős
- 16. Becézett Veronika
- 17. Római 51
- 18. Pusztítani
- 20. Attól fogva
- 22. Állatlakás
- 23. Esztendő
- 24. Neonvég!
- 26. Arra a helyre néz
- 29. Máté Tamás névjegye
- 30. A szerző keresztnéve
- 31. Épületmaradvány
- 33. Lóeledel
- 36. Angol tagadás
- 37. Román folyó és megye

38. A rejtvénykészítő tanító néni keresztnéve

FÜGGŐLEGES

- 1. Zenére végzett mozgás
- 2. Erdőben élő
- 3. Cérnaszélek!
- 4. Mondat része
- 5. Hajó magánhangzói
- 6. Bikák, románul
- 7. ...-kadabra, varázsszó
- 8. Nudli eleje!
- 9. ... erővel, frissen
- 13. A szerző vezetéknéve
- 15. Királyi szék
- 16. Vég Anna névjegye
- 19. Tálszélek!
- 20. Vár legrégibb része
- 21. Az idézet második része
- 23. Létezik
- 25. OTARU

A MÁJUSI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: Engem is karodba vettél, meleg tejeddel etettél. Könyvjutalmat nyertek: János Ervin, Csíkmenaság; Kristály Edward, Balánbánya; Simon Szidónia, Detrehemtelep; a nagyváradi Szent László Gimnázium tavalyi IV. A; a nagyszalontai Arany János Főgimnázium III. C osztálya.

A JÚNIUSI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: Csád, Viktória, Tanga-nyika, Nyasza. Nyertesek: Bíró Ákos, Nagyenyed; Hategan Beatrice, Medgyes; Ciobanu Jusztina, Végvár; a nagyváradi A. Roman Iskola volt III. B osztálya; a marosbogáti III. osztály.

NYERTES

Vetélkedő

Ha már III. vagy IV. osztályos lettél, nevezz be hatfordulós vetélkedőnkbe! Készíts kismonográfiát (képes szöveges ismertetőt)! Lapozz a könyvekben! Kutass az interneten! Gyűjts érdekességeket, képeket a magyar történelemről! Rajzolj! Vágj, ragassz! Szőj, fonj, nemezeld! Gyurmázz, agyagozz, korongozz! Örökösd meg egyedi módon gondolataidat! Fordulj bátran tanítódhoz, szüleidhez, nagyszüleidhez útmutatásért! Ha egyedül nem megy, próbáljátok meg csapatban (akár közösen az osztállyal)! Jutalmad nem marad el! Számos megjelentetés vár rád! A Napsugár lapjain is viszontláthatod munkádat!

Első feladat: **INDULJ EL ATTILA NYOMÁBAN!** Beküldési határidő: **2008.**

november 15. Várja munkádat Balajti Annamária (0751-098273), Fandly Enikő (0723-635645) és Barta Szilvia (0766-220579) tanító néni Nagyváradról. Elérhetőségek: balajtiannamaria@yahoo.com, fandlyeniko@freemail.hu, Barta Szilvia, Str. Ialomiței nr. 3, bl. Pb15, ap 10, Oradea, a „Napsugaras” Karcsi és Gyuri bácsi.

LEVELEZŐ

Szervusztok, Napsugár-barátok! Tíz hónapon át ismét együtt játsunk, mesélünk, rajzolunk, barangolunk. Nyáron érkezett leveleiteket köszönjük szépen. Lássuk, kik írtak nekünk: **Szabó Zoltán**, Csíkszentdomokos; **Márton Ildikó Beáta**, Kalotaszentkirály; **Mezei Ervin**, Nagy Boglárka, Monó; **Fehér Norbert**

Roland, Magyar Nemegye; **Tóth Sarolta**, Vármező; **Ferenczi Kincső**, Krizbai Sarolta, Székelyudvarhely; **Elekes Izsák Artúr**, Városi Tibor, Osváth Bernadett, Marosvásárhely; **Elekes Bea**, Gyárfás Ágota, Gyergyószentmiklós; **Kiss Henrietta**, Nagyszalonta; **Mihály Izabella-Henrietta**, Ipp; **Szigeti Szilvia**, Tasnád; **Páll Denisz**, Nagyiratos; **Bai Eszter Elza**, Szilágypanit; **Nagy Mónika**, Középpajta; **Erőss Ágota**, Sepsiszentgyörgy; **Lukács Csilla**, Kolozsvár; **Ursu Laura**, Gáspár Andrea, Visa; **Jére Noémi**, Ülke; **László Aletta**, Szilágynagyfalva; a **nagyváradi** Juhász Gyula Iskola III. és IV.; a **szatmárnémeti** Hám János Iskola IV., a Művészeti

Elképzeltek, hogy milyen lesz a Botanikus Kert. Szülein is nagyon kíváncsiak voltak, hogy hogyan fogjuk érezni magunkat, mert sokan még nem voltak Kolozsváron.

A szatmárnémeti V. Lucaciu Iskola III. és IV. B osztálya

Líceum IV. B; a **marosvásárhelyi** M. Viteazul Gimnázium IV. D, a Művészeti Líceum III. B; a **gyergyószentmiklói** Fogarassy Mihály Iskola II. A, B és III. A; a **kézdivásárhelyi** Petőfi Sándor Iskola IV. A, a Turóczi Mózes Iskola III. A; a **sepsiszentgyörgyi** Váradi József Iskola II. E, a Gödri Ferenc Iskola IV.; a **csíkszentdomokosi** Cseralji Iskola I.; a **tordai** T. Murășanu Iskola III. D osztálya; a **vargyasi** III.; az **árpádi** IV. az **ördöngösfüzesi** III-IV.; a **kovásznai** III. D; a **zabolai** II. és III. B; a **szentegyházi** II. B; a **gelencei** III. B; az **ádámosi** II., III. B; a

marossszentgyörgyi IV. C; a **csíkközmási** III.; a **zabolai** II. B osztály; az **erdőcsinádi**, a **magyarnemegyei**, a **rátóni** kisiskolások.

Nyár elején sok-sok osztály látogatta meg szerkesztőségünket: a **zilahi** S. Bărnețiu Iskola III. B; a **szatmárnémeti** V. Lucaciu Iskola III. és IV. B; a **marosvásárhelyi** Európa Gimnázium III. E, a N. Bălcescu Iskola III. C, a 7-es Iskola II., a G. Coșbuc Iskola II. C; a **nagyváradi** G. Coșbuc Iskola III. B és C osztálya és a Juhász Gyula Iskola tanulói; a **varsolci** I. és II.; a **krasznai** I. B; a **tordai** III.

B osztály; a **magyarhermányi**, a **haranglábi** és **désfalvi** iskolások. Jó volt találkozni veletek. Mindig szeretettel várunk!

Júniusi „lila” megfejtések: A világ legmagasabb csúcsa a Csomolungma vagy Mount Everest. 8848 méter magas. Észak-Amerika vízesése a Niagara. A gyémánt kemény kristállyá égett szén. Az indiánok füsttel, a svájci, a román hegyi pásztorok havasi kürttel, a székelyek égő lármafával, a keresztény falvak félrevert haranggal üzennek messzire. **Könyvjutalmat nyertek:** a **marosvásárhelyi** R. Guga Gimnázium tava IV. C osztálya, a **dicsszentmártoni** IV. E, a **mezőpaniti** IV. B osztály.

A Gyógyító hagyományunk című pályázat májusi-júniusi nyertesei: **Kopacz Zsófia**, Gyergyószentmiklós; **Mihály Izabella**, Ipp; **Kelemen Szilvia**, Nyújtód; **Fodor Annamária**, Csizmadia Kinga, **Egyed Yvett**, Gyergyószentmiklós; **Tódor-Hajdó Norbert**, Székelyudvarhely.

Mi is szeretjük az állatokat!

címmel állatfotó-galériát nyitunk.

Küldjete magatok vagy családotok által készített érdekes, jó minőségű digitális felvételt házi kedvenceitekről, vadról, madárról, bogárról.

Fontos, hogy a kép

1500x2000 pixel felbontású legyen.

A legsikerültebb fényképek megjelennek a Napsugárban és honlapunkon.

TESTVÉREK KUCKÓJA

■ Renáta 6 éves, ügyes és csintalan. Sokat játszik a bábakkal, és segít édesanyámnak a dologban is. Szereti az oviban. Nagyon jól egyezünk.

Veres Evelin, Torda

■ Alpár 17 éves. Sokat számítógépezik, és kevesebbet tanul. Sokszor veszekedünk, de csak keveset tart a harag. Mindent megoszt velem. Jó, hogy az én testvérem!

Fülöp Emese, Segesvár

■ Nekem három lánytestvérem van: Ingrid 17 éves, Beatrix 21, Melánia 23. Nagyon szeretem őket.

Jankó Barbara, Hosszúmező

Rácz Hajnalka, Marosfelfalu

Szólj, szám!

Havonta
3 DÍJAT
sorsolunk ki!

1. Kicsi vagyok. Keressetek minél több rokon értelmű szót, kifejezést, melynek jelentése **kicsi, kevés**.

2. Iskola-félék. Milyen intézményekben nevelnek bennünket pici korunktól felnőtt korunkig? A régi vagy tréfás nevekről se feledkezsetek meg.

3. Pótoljátok a hiányzó **i** vagy **í** betűt:

_r, _rka, _rkafirka, _rkál, _rnok, _ró, _roda, _rodalom, _rogat, _ratkozik, _rott, _ratlan.

Foglaltjátok mondatba **irat** és **írat** szavunkat.

■ Ketten vagyunk testvérek. Tibike 4 éves. Sokat szoktunk veszekedni, verekedni, de estére kibékülünk, és imára zárjuk a kezünket.

Csiszér Henrietta-Katalin, Segesvár

■ Zoltán 3 éves, óvodába jár. Sok piros pontja és csillaga van. Érdeklődéssel figyeli, ha tréfás mesét olvasok neki. Sok verset tud. Nagyon szeret engem, és én is őt.

Szepesi Anita-Kinga, Segesvár

■ Van egy húgom, 10 hónapos. Nagyon édes. Hasonlít rám, csak jobb gyerek, mint én, illetve csendesebb. Nagyon szeretjük, és örülünk, hogy megszületett.

Bogya Benjámin, Nagybánya

■ Én a kutyámat
Testvérnek tekintem,
Ő is velem szemben
Nagyon hűséges.
Nekem nincs testvérem,
Ezért ő hűséges társam,
S ő is így érez irántam.

Rácz Henrietta, Balánbánya

Van-e csuka a Csukás-tóban és sólyom a Sólyomkő sziklacsúcsán? Megtudjátok, ha velünk tartotok októberben is. **Itt születtem** rovatunk Tusnádfürdőt mutatja be.

Itt születtem

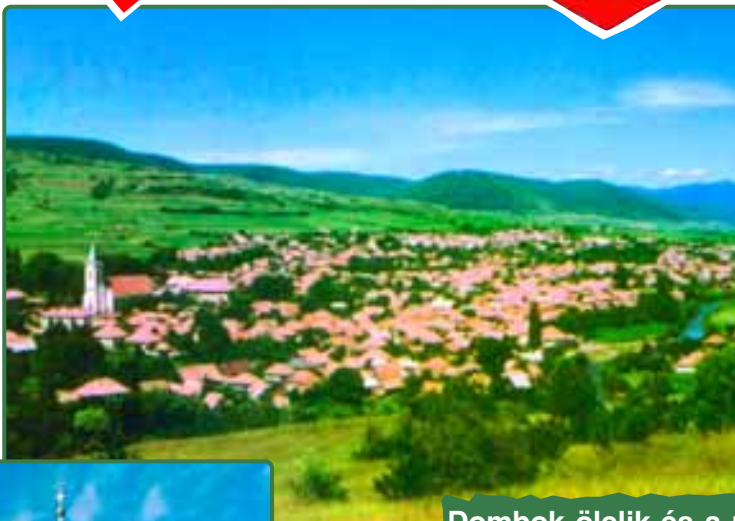
Zetelaka község a Hargita hegység tövében, az Udvarhelyi-medence északi részén fekszik. Tengerszint feletti magassága 541 méter (a templomküszöbhez mérten). Hat település tartozik hozzá: Zetelaka a községközpont, Zeteváralja, Ivó, Deság, Sikaszó, Küküllőmező. A község lakóinak száma több mint 6000.

A község keletkezésének időpontja ismeretlen. Valamikor a mostani településtől északra, a mai Csele nevű dűlőben helyezkedett el. A templom előtti kőkeresztbe vésett szöveg szerint az első írásos feljegyzések Szent László korabeliek (1077-1095).

Templomunk neoromán stílusban épült

■ A gyakori tatár betörések, járványok, kivándorlás, tüzesetek miatt a község lakossága sokáig nagyon lassan gyarapodott. A XX. század elejétől megnövekszik a település lélekszáma, és pajtáshelyeket, nyári szállásokat kezdenek építeni, melyek később falvakká alakulnak. A foglalkozások többsége az erdőhöz, a fakitermeléshez és -feldolgozáshoz kapcsolódott és kapcsolódik ma is.

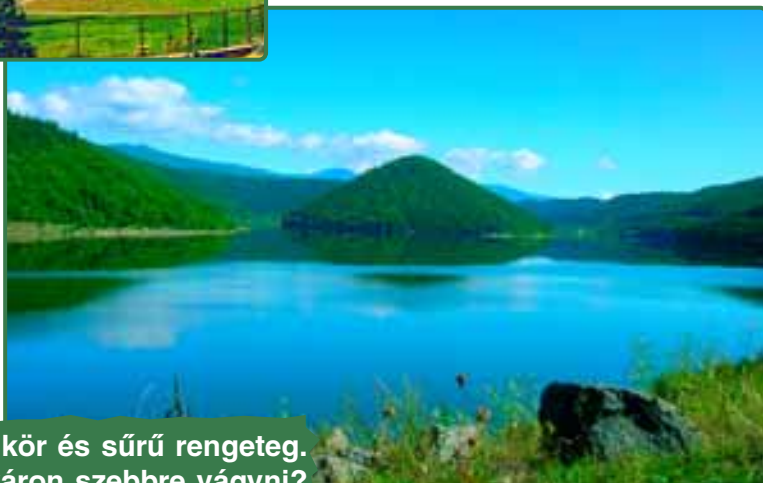
Selymes víztükör és sűrű rengeteg.
Lehet nyáron szebbre vágyni?

Dombok ölelik és a mi szerető tekintetünk

■ 1332-től a pápai tized-jegyzékben Zokalaka, Zuthalaka néven szerepel. Zeta vára mondája szerint nevét Zeta pogány királyról kapta. 1622-ben Bethlen Gábor fejedelem minden adó alól mentesítette a falut, és ennek fejében százezer zsendelyt kellett elszállítani Gyulafehérvárra. 1703-ban vesztette el függetlenségét.

Az elemi osztályok énekkara

■ Az iskola alapításáról pontos adataink nincsenek, mivel irattára 1913-ban árvíz áldozata lett. Egyházi feljegyzésből tudjuk, hogy az első tanító 1700-ig tanított. Elméleti középiskolánk 1994-től Dr. Páter Boros Fortunát nevét viseli, aki az erdélyi ferencesrend kiemelkedő személyisége és vértanúja volt. Iskolánkban jelenleg 180 óvodás és 520 tanuló, köztük 220 I-IV osztályos tanul, 43 pedagógus dolgozik, valamennyien szakképzettek.

Kicsik és nagyok együtt fújják

■ Iskolánkban több művészi csoport működik: I-IV osztályos énekkar, furulyacsoport, népi és modern tánccsoport, színjátszók. Hagyománnyá váltak a farsangi karneválok, az I-IV osztályosok karácsonyi szereplése és műsoros évzárói.

A Szivárvány és Napsugár folyóirathoz hűek vagyunk, és továbbra is kíváncsian várjuk az új példányokat.

Összeállították Sándor Erzsébet tanító néni és volt tanítványai.

■ Mivel községünk csodálatos természeti környezetben terül el, az utóbbi 10 évben fellendült a faluturizmus, új lehetőségeket nyújtva a vállalkozó szelleműeknek. Vendégeink meglátogatják a neoromán stílusban épült római-katolikus templomot, Dr. Páter Boros Fortunát mellszobrát, a falutól 9 km-re, festői környezetben található víztározót és földgáztat valamint Zeta várának romjait.

Iskolánk a névadó mellszobrával

■ Községünk nagyságához méltó hagyományokkal rendelkezik. Ma is élő népszokások: aprószentek, farsangi bál, húsvéti locsolkodás és határkerülés, lakodalom, kortárstalálkozók, szüreti bál. Ünnepeinket színessé, emelkedetté teszi a népviselet, hangulatossá a fúvószenekar.

Volt egyszer egy asszony. Volt annak egy fia, Matyinak hívták. Hanem ez a Matyi csak nem akart használható emberré válni. Nem tudott azzal az anyja semmi pénzt kerestetni: nem tudta napszámba eregetni, pedig már legényszámba ment. Inkább a kuckóban hevert.

– Nem dolgozom másnak! – mondta az anyjának, ha az noszogatta. Nem is csinált semmit. Legfeljebb arra volt kapható, hogy őrizze a libákat. Tizenhat volt a kisliba, a két anyával meg a gúnárral együtt tizenkilenc.

Mikor megnövekedtek, azt mondja a legény az anyjának:

– Elhajtom most ezeket a libákat a vásárra, Döbrögbe.

Az anyja sütött neki egy jó tepsi pogácsát az útra, s a legény elindult.

A vásárban odamegy hozzá Döbrögi, a város ura, és kérdi tőle:

– Hogy adnád nekem a libáknak párját?

– Két máriás az ára. Az apámnak sem adom alább – mondja a legény.

– Ejnye – mondja Döbrögi úr –, te huncut! Ideadod-e egy kurta forintért?

– Nem adom! Két máriás az ára, mondtam!

Döbrögi úr ráparancsolt két katonára:

– Fogjátok meg ezt az akasztanivalót, kíséritek a házamhoz! A libákat is hajtsátok oda.

LUDAS MATYI

NÉPMESE

A libákat elvették, Matyira meg jó huszonötöt ráverték. Ez lett a libák ára!

– Jól van! De visszafizetem én ezt még háromszor az úrnak! – mondta Matyi, amikor föltápáskodott.

Eltelt néhány esztendő. Matyi szégyenében

és mérgében világgá ment. Sok mesterséget kitanult, és visszajött a szülőföldjére. Hát mit hall? Döbrögi úr új kastélyt építtet.

Felöltözött ácsruhába, úgy ment el Döbrögi városába.

Az új kastély fele már készen volt. Az épületfák ott feküdtek a kastély mellett szépen kifaragva. Matyi méregette a fát, csóválta a fejét.

Döbrögi kérdezi tőle, hogy kicsoda, micsoda.

– Külső országi ácsmester vagyok! Igen híres, mondhatom! – mondja Matyi.

– Jó lesz ez az épületfa? – aggódott Döbrögi.

– Az épület megjárja, hanem kár volna ilyen dibdáb fával befödni – mondja Matyi.

– Van nekem egy erdőm – mondja Döbrögi úr –, szebbet vágatok. Jöjjön velem, válassza ki!

Kiparancsoltatott száz fejszés embert az erdőbe. Ő maga hintóra ült az ácsmesterrel. Haladnak a sűrűbe. Keresi, keresi az ácsmester az alkalmas fát. Kijelölgeti, és nekiállítják a száz fejszés embert, hogy vágják ki a fákat.

Maguk mennek beljebb, még beljebb. Végül mély völgybe érkeznek, ahová a favágásnak még a hangja se hallik. Itt Matyi talált egy alkalmasnak tetsző fát. Rászól Döbrögi úrra:

– Mérje csak meg, van-e egy ölnyi.

Döbrögi úr átöleli a fát, hogy lássa, elég vastag-e. Ezt várta csak Matyi. A fa másik oldalán egyszerűben összekötötte az úr kezét zsineggel, a száját betömte száraz mohával. Levágott egy hajlós botot, s addig hegedült vele az úron, amíg kedve tartotta. Kivette zsebéből a libák árát, s indult. De még azt rikkantotta:

– Nem vagyok ács, hanem én vagyok Ludas Matyi! Még kétszer eljövök, mert három visszafizetést ígértem.

A száz fejszés kivágta a fákat, aztán elindult keresésükre. Nagy sokára megtalálták Döbrögi urat, de az inkább a másvilágon volt, mint az innensőn. Úgy meg volt csépázva, hogy alig tudott szólni. Nyögte inkább:

– Nem ács volt az! Hanem az a gazember Ludas Matyi.

Hazavitték Döbrögi urat lepedőben; majd hogy végleg meg nem kukult az ijedségtől. Ki sem kelt az ágyból. Leveleket küldözgetett mindenféle doktornak, hogy jöjjenek orvosolni. Matyinak is fülibe jutott a dolog. Gondolt egyet, felöltözött tudós doktornak, kocsit fogadott, s elhajtott Döbrög városába.

Megáll a fogadóban, s kérdi:

– Mi újság ebben a városban?

Mondja a fogadós, hogy Döbrögi úr nagy beteg.

– Én meg tudom gyógyítani! – szól Matyi megszimogatva a fölragasztott szakállát.

Hintón mentek érte, úgy vitték Döbrögi úr házához. Odalép a doktor a beteghez, végigtapogatja, csóváltatja a fejét. Tüzet rakat a szakácsnéval, és fürdőnek való vizet melegített. Aztán minden cselédet elküldött az erdőbe füvekért, gyökerekért. A háznál nem maradt más, csak Döbrögi úr meg Ludas Matyi, aki elővett egy erős botot, s odaállt az ágyhoz:

– Most jön a kúra! Nem vagyok én doktor, hanem Ludas Matyi! – mondta, s ugyancsak megkúrálta.

Amennyi pénzt csak talált a szublótban meg az almáriumban, mind előszedte, és elvette belőle a ludak árát. Aztán azt mondta:

– Még egyszer eljövök!

Hazajöttek a cselédek a füvekkel, gyökerekkel; de az úr csak nyögni tudta:

– Nem volt az doktor! Hanem Ludas Matyi!

No, sok pénzért csak akadt egy doktor, aki meggyógyította Döbrögi urat. Az ettől fogva mindig strázsáltatta magát a katonáival, nehogy hozzáférhessen Ludas Matyi. De lassan el is felejtkezett róla.

Egyszer megint vásár esett abban a városban. Ludas Matyi lókereskedőnek öltözött, így ment el a városba. Hallja, amint egy ember azzal dicsekszik, hogy az ő lova a legjobb futó a környéken. Hozzálép, s azt mondja:

– Megveszem, ha megteszi a próbafutást. Álljon ide a lovával az útra, s ha Döbrögi úr jön a hintóval, kiáltsa el magát, hogy én vagyok Ludas Matyi! Hanem aztán vágtsa meg ám, mert különben eloltják a gyertyáját.

Ki is mentek a város végére. Az ember oda-lovagolt a hintóhoz, elkiáltotta magát:

– Én vagyok Ludas Matyi!

– Fogd ki, kocsis, a lovakat! – kiáltja erre Döbrögi úr. – Utána! Aki elfogja a gazembert, két aranyat kap. Menjetek mind!

Döbrögi úr maga maradt a hintóban, onnan nézte az üldözést. Ludas Matyi akkor szépen melléje állt, s csendesen odamondta neki:

– Nem az volt Ludas Matyi, hanem én!

Az úr rémülten nyeklett vissza az ülésre. De Matyi csak megadta neki a harmadik részletét is. Azután a ludak árát kivette a zsebéből, s megmondta, hogy ez volt az utolsó.

Azzal Matyi eltűnt, s egy más tájon telepedt meg. Ott vett magának feleséget, s még ma is él, ha meg nem halt.

Ki írt verses
mesét Ludas Matyi
történetéből?

TOMOS TÜNDE rajzai

SIMON RÉKA
ZSUZSANNA

PUKKA ÉS AZ ÉVSZAKOK

Kapukki Pukka a kedvenc domboldalán üldögélt, és dudorászott. Örült a jó melegnek, és csodálattal bámulta a táncoló virágokat. A nap jókedvűen ébredhetett, mert szokatlanul bőkezű volt, ami a fénysugarait illeti.

Pukka nagyon szerette a nyarat, a domboldali sütkérezést, a nyári est különös illatát. Legszívesebben kicserélte volna a tavaszt, az őszt, a telet nyárra, nyárra, nyárra. Azon töprengett, mit is kéne tenni, hogy ez meg is történhessen. Úgy döntött, levelet ír az őszenek, tavasznak, télnek. Így szólt az őszenek írt levél:

„Kedves ős, igazán hálás lennék, ha az idén elkerülnél minket! Nincs most szükségünk rád! Ígérem, értesítünk, ha kellesz! Üdvözöllek, Pukka”

A télnek így fogalmazott:

„Tisztelt tél, kissé fázósak vagyunk mostanában, ezért kérünk, ne látogass meg minket az idén! Szeretjük a jégvirágaidat, de a nyár szebb virágokkal ékeskedik! Minden jót, Pukka”

A tavasznak kigondolt levél pedig a következőképpen hangzott:

„Szervusz, tavasz! Köszönjük, hogy mindig felváltod a hideg telet, de a nyár sokkal melegebb nálad. Kérjük, utazz máshová! Kellemes vándorlást, Pukka”

Ahogy elkészült a három keserűlapura írt levél, Pukka megkérte a szelet, kézbesítse ezeket a tavasznak, a télnek, az őszenek. A szél nem késlekedett. Eljuttatta a leveleket.

Az állatok lassan készülődni kezdtek. Várták az ős érkezését. Takarítottak, kibélelték otthonukat, gyűjtögettek, iparkodtak, nehogy az ős váratlanul érje őket. De hiába várták. Nem érkezett meg sem az ős, aztán sem a tél, sőt még a tavasz sem. Az állatok belefáradtak a hosszú, perzselő nyári napokba. A nap mintha sosem akart volna pihenni. Sütött, sütött, ahogy csak bírta. Mackó apóék, Sünék egész nap megállás nélkül ásítottak. Már rég téli álmot kellett volna aludniuk. Senki nem értette, mi történhetett, miért késlekedik az ős, miért

SZABÓ ZELMIRA rajzai

nem vándorol tovább a nyár. Végző elkeseredésükben a Lombgyűrű erdő lakói összegyűltek a Vadmakkék háza melletti tisztáson, hogy megbeszéljék, mit kéne tenniük.

– Nem értem, nem értem! Hol késik az ősz? – ásítózott Mackó-apó.

– Már rég téli álmot kéne aludnunk! – értetlenkedett Sün Sámuel.

– Olyan forrón süt a nap! – fintorgott Vadmakk.

– Egész nap melegünk van! – panaszkodott Hapci Franci.

– Már ki sem dugjuk az orrunk a vackunkból! – morgolódtak Nyúlék.

– Nem tudunk mesét írni! – mondta Manó Péter, Manó Klára, Manó Ágnes, Manó Márta, Manó Feri, Manó Dezső, Manó Teri, Manó Bogár.

– Mi történhetett? Mi történhetett? – ismételte Fortély Forr, a tündérek keresztapja.

– Én vagyok a hibás! Egyedül csak én! – motyogta alig hallhatóan Kapukki Pukka, s közben a feje búbját vakargatta.

– Hogyhogy te? Mit tettél? – kérdezte a kis törpesárkány, Hapci Franci.

– Levelet írtam a tavasznak, az őszenek, a télnek, ne jöjjenek többé a Lombgyűrű erdőbe, mert a nyarat jobban szeretjük, mint őket.

– Pukka, hogy tehetted ilyen? – kérdezte elkeseredetten Fortély Forr.

Az állatok zúgolódtak, a manók pityeregve csóválták fejüket, a tündérek azt sem tudták, mit tegyenek zavarodottságukban, csak gubbasztottak szomorúan. Pukka jó manó, hogy tehetett ilyen?

– Nagyon sajnálom. Buta voltam és meggon-
dolatlan – mondta Pukka legörbülő szájszé-
llettel.

– Azonnal helyre kell hozni a hibát! – fontoskodott Fortély Forr.

– De hogyan? – kérdezte izgatottan Pukka.

– Bocsánatkérő levelet kell írnod az évsza-
koknak! A tündérek majd elviszik helyetted.

Pukka nagyon szégyellte magát. Leült a Vén Kőre, hogy megírja a bocsánatkérő sorokat. A Lombgyűrű erdő lakóinak nem kellett sokáig várniuk, hogy Pukka befejezze az írást. A tavasznak, a télnek, az őszenek ugyanazokat a sorokat küldte. Így szólt a levél: „Kedves évsza-
kok! Ne haragudjatok rám, önző voltam, és na-
gyon buta. Szükségünk van rátok! Mindannyi-
an visszavárunk titeket! Bocsássatok meg ne-
kem! Szeretettel, Pukka”

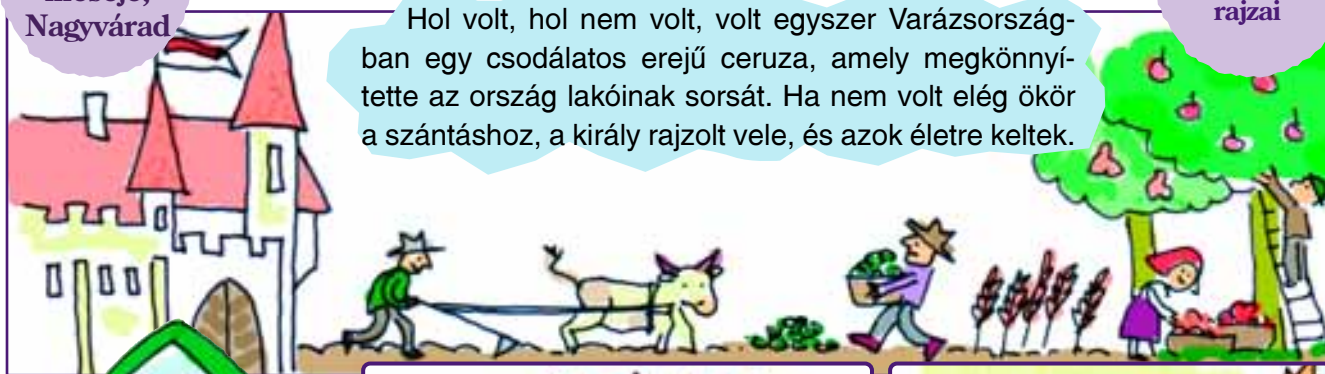
A tündérek szelek szárnyán röptek a levél-
lel. Hipp-hopp, és már vissza is érkeztek a tisztá-
sra, de nem egyedül jöttek. Az őszt is hozták
magukkal. Az évszakok nem hara-
gudtak Pukkára. Jót nevettek a bu-
taságán.

Azóta talán már a tavasz is
megérkezett a Lombgyűrű erdőbe.

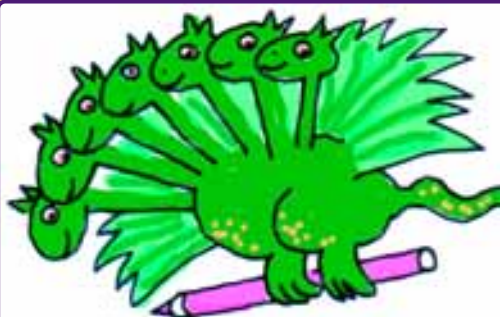

Tóbiás és a varázsceruza

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer Varázsországban egy csodálatos erejű ceruza, amely megkönnyítette az ország lakóinak sorsát. Ha nem volt elég ökör a szántáshoz, a király rajzolt vele, és azok életre keltek.

A bölcs király, János feleségével, Özsbébbel boldogan élt kastélyában.

De a hétfejű sárkány ellopta a varázsceruzát, így mindenki élete nehezebb lett.

Egy szép napon a királyi párnak fiúgyermekke született: Tóbiásnak nevezték el. Nőtt-növekedett, s ripsz-ropsz 17 éves lett.

Kedves szüleim, elmegyek visszaszerezni a sárkánytól a varázsceruzát, mert nem tudom tovább nézni népem keserűségét.

Az úton találkozott egy manóval.

Ments meg, királyfi, meghálálom!

Nesze ez az ág, ha megrázod, ott termek, és segítek a bajban.

...bedobta a boszorkányt a forró kemencébe.

Megsül, mint a cipő, jó ropogósra.

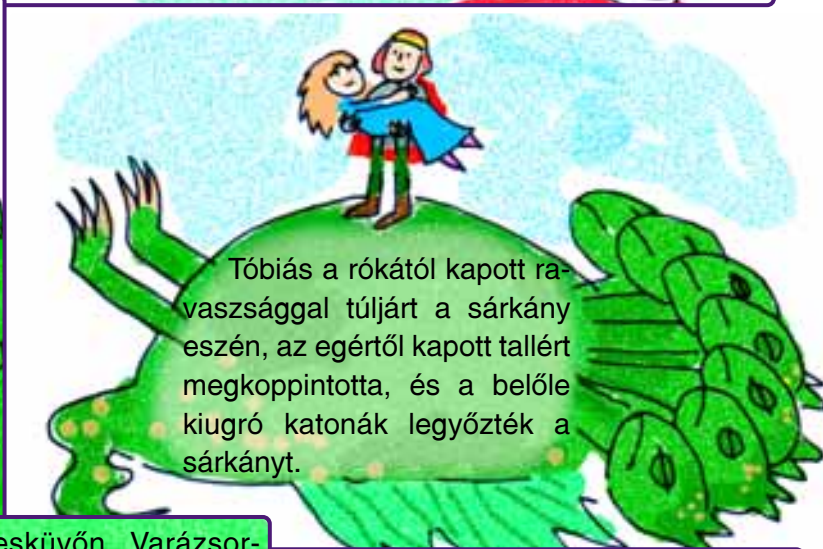
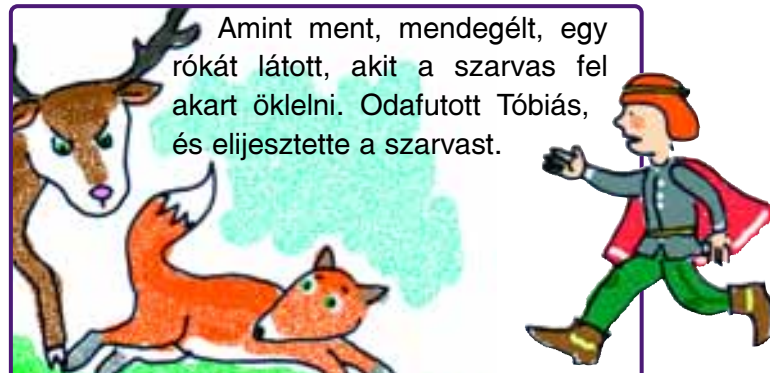
Miért rohansz úgy, mintha a tatár kergetne?

A macska elől futok, segíts rajtam! Jótett helyébe jót várj.

Találkozott Bibircsókkal, a boszorkánnyal. Megsuhintotta az ágot, abban a pillanatban ott termett a manó, és...

Toll és ceruza,
Írány az iskola.
Könyv, füzet és tolltartó,
Iskolába menni jó!
Iskolában sok gyerek,
Iskolában sok füzet.

Gyertek, gyertek, gyermekek,
Meglátjátok, jó buli lesz:
Megtanultok olvasni,
Írni és jól számolni,
Énekeltek, rajzoltok,
Szüneten meg játszhattok.

Máthé Izsák, Mezőpanit

Szász Csongor, Marosvásárhely

■ Én nagyon szeretem az iskolát, de jobban szeretném, ha nem lenne házi feladat, és máshogy lennének a szabályok.

Ősz Dóra, Zilah

■ Lenne úszómedence, és három órát úsznánk. Aztán jönne az informatika, majda csúszdán fogunk két órát csúszni a vízbe. Lufióra, az utolsó két óra bevásárló óra lenne: mindenkinek adnának egy milliót, és mennénk a boltokba vásárolni.

Tasnádi Tulogdi Tamás, Zilah

■ Tanár szeretnék lenni. Úgy érzem, van türelmem kisebbekkel foglalkozni. Szerintem jobb gyerekekkel foglalkozni, mint gépekkel dolgozni.

Oltean-Péter Boróka, Marosvásárhely

Csog Szende, Magyarhermány

■ Hull a sok-sok tarka levél,
velük játszadozik a szél.
Megkezdődik az iskola,
kinyílik sok ajtaja.
A gyermekek zsebében
zörög a dió,
almát és szőlőt enni jó.
A természet nyugovóra tér,
s az iskolában új élet kél.

**Hadnagy Ilma,
Dicsőszentmárton**

**Sájter Bernadett,
Bulgeran Antonio,
Sándor István,
Szilágyosmlyó**

SZEPTEMBER

Készítsétek el jó nagyban az osztály névsorát, tegyétek ki a falra.
Minden hónapban vágjátok ki a bélyeget, és mindenki ragassza fel a magáét a neve mellé. Áprilisban küldjétek el a gyűjtőlapot nekünk, hogy tábor, ajándékot nyerjétek!

Sziksai Szilvia, Szatmárnémeti

■ Napsugár, Napsugár,
Egy nap százszor ragyogsz rám.
Napsugár, Napsugár,
Gyönyörű vagy, mint az anyám.
Napsugár, Napsugár,
Minden gyerek téged vár.
Napsugarat olvasni,
Sok jót tanulni.

Precup Ioana, Marosbogat

■ Ha az iskolát elvinnék a kutyák, akkor mindenki örülne. Szórakoznánk, játszánánk, ámbár eléggé unalmas lenne az élet iskola nélkül. A kutyák, ha éhesek, egyenek húst, és az iskolát hagyják ott, ahol van. Mert ha nem létezne az iskola, sok gyerek buta és ostoba maradna.

Mátéfi Norbert, Marosvásárhely

**Kedves Zsuzsa,
Marosvásárhely**

■ A szatmárnémeti Művészeti Líceum tavalyi IV. B osztályának „sóhajtásai”

Virágnak lenni volna jó,
Legalább egy napra,
Kipróbálni volna jó,
Milyen egy aranyhalnak.

Katona Hajnalka

Napnak lenni volna jó,
Fényes csillagoknak,
Világítani az égen
Fáradt vándoroknak.

Stier Alexa

Halnak lenni volna jó,
A tenger urának,
Cethalnak, cápának,
Vagy egy kékbálnának.

Hütter Vince

Szél szeretnék lenni, a levegő királya,
Most és mindig tengerek határába.

Papp Fejér Áron

Szélnek lenni volna jó,
Felhő gazdájának,
Almafának volna jó,
Vagy szép dalosmadárnak.

Szatmári Györk

Télnek lenni volna jó,
A havak urának,
Napnak lenni volna jó,
Az emberek vigasztalójának.

Lepedus Orsolya

Kinda Andrea, Gyergyószentmiklós

Címlap: Kószabósza az iskolákról mesél; Háttér: Székely Örs, László Arnold, Csíkszereda

E lapszám támogatói:

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. Arculatterv: KÖNCZEY ELEMÉR. A szerkesztőség postacíme: 400446 Cluj, Str. L. Rebreanu, nr. 58./28., C.P.137. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro Honlapszerkesztő: KOMÁROMY LÁSZLÓ: www.napsugar.ro A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TIPO OFF-SET Kft. Nyomdájában. ISSN 1221-7751 Ára 2,5 lej

NAPSUGÁR

ÓRAREND

Hétfő

Kedd

Szerda

Csütörtök

Péntek

?

Lila kérdések

Rejtélykirály

www.napsugar.ro
naps.sziv@napsugar.ro

